

ร้านค้าเมิน พรบ. คุ่มเหล้า ส่วนใหญ่ขาดความรู้การควบคุมโซนนิ่งร้าน

จากการที่จุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา เป็นสิ่งที่เอื้อให้เยาวชนเข้าถึงแหล่งจำหน่ายได้โดยง่าย ทางรัฐบาลของไทยจึงได้มีนโยบายและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 22/2558 รวมทั้ง พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เรื่องการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาให้ทุกจังหวัดได้ดำเนินการ แต่ยังคงขาดการประเมินผล

‘ธีระวุธ ธรรมกุล’ และคณะ จึงได้ศึกษาวิจัยในโครงการ ‘สถานการณ์การจำหน่ายและการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษา’ เพื่อศึกษาสถานการณ์การปฏิบัติตาม พรบ. ดังกล่าว ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตาม พรบ. พฤติกรรมการและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษา และประเมินกระบวนการและผลลัพธ์การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

การวิจัยในเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษาของเทศบาลนครแห่งหนึ่ง เก็บข้อมูลและพร้อมทดลองซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 110 แห่ง ทำแบบสอบถามนักเรียนนักศึกษา 542 คน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐที่เกี่ยวข้อง 16 คน

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า ผู้ซื้อที่ดูคล้ายเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี สามารถทดลองซื้อสำเร็จได้โดยไม่ถูกถามอายุ ร้อยละ 78.0 และการทดลองซื้อสำเร็จในช่วงเวลาห้ามจำหน่ายตามกฎหมายกำหนด ร้อยละ 71

จากการเก็บข้อมูลย้อนหลังเพิ่มเติมยังพบอีกว่า ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา/เขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษา ร้อยละ 59.0

“จากการที่เราได้ทดลองซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งร้านประเภทนั่งดื่มและร้านประเภทไม่มีที่นั่งดื่มโดยอาสาสมัครซื้อที่ดูคล้ายเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี พบว่ามีการทดลองซื้อสำเร็จร้อยละ 99.1 แม้จะซื้อนอกเวลาที่กำหนด ก็มีหลายร้านสามารถจำหน่ายให้ได้ หมายถึงร้านค้ายังไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเข้มงวดนัก”

66

จากการที่เราได้ทดลองซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งร้านประเภทนั่งดื่มและร้านประเภทไม่มีที่นั่งดื่มโดยอาสาสมัครซื้อที่ดูคล้ายเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี พบว่ามีการทดลองซื้อสำเร็จร้อยละ 99.1 แม้จะซื้อนอกเวลาที่กำหนด ก็มีหลายร้านสามารถจำหน่ายให้ได้ หมายถึงร้านค้ายังไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเข้มงวดนัก

99

ส่วนการกำกับให้จุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษาปฏิบัติตามมาตรการกำหนดเขตโซนนิ่งในเขตเมืองนี้ได้ใช้การออกสุ่มตรวจร่วมกันจากหลายหน่วยงาน เดือนละ 1-4 ครั้ง โดยฝ่ายปกครองเป็นเจ้าภาพหลัก ที่ผ่านมามีส่วนน้อยที่กระทำผิด ซึ่งไม่ค่อยมีผู้กล้าแจ้งความ ผู้กระทำผิดครั้งแรกได้ถูกตักเตือนก่อน หลังจากทำผิดซ้ำได้เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งปิดสถานประกอบการนั้น ที่ผ่านมามีสั่งปิดสถานประกอบการในเขตโซนนิ่งไปจำนวน 1 แห่ง และพบว่า ร้านส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าร้านของตนอยู่ในเขตโซนนิ่ง